

On és, avui, l'honestedat cultivada de Sartre?

WIKIPEDIA

JOAQUIM ARMENGOL

Fernando Gerassi va ser un pintor i activista espanyol d'origen sefardita. Va néixer a Turquia l'any 1899, i durant la

Guerra Civil Espanyola va tenir una participació destacada dirigint algunes unitats militars republicanes. Amic íntim de Sartre, Simone de Beauvoir, Picasso, Gris, etc., formava part d'aquella impressionant generació artística que va acabar imposant una nova manera d'implicar art, pensament i política. El seu fill, John Gerassi, ocupat amb la biografia de Sartre, va gravar més de setanta cassetes de converses amb el filòsof i escriptor francès. Ara l'editorial Sexto Piso en publica un recull ex-

traordinari sota el títol *John Gerassi, conversaciones con Sartre*.

Per a algunes generacions, Jean Paul Sartre (1905-1980) ha estat la consciència més valuosa i odiada del segle XX; per a d'altres, en canvi, és només un perfil impostat que ressona llunyà. El recull d'aquestes converses cronològiques és una oportunitat excepcional per descobrir la cara humana i oculta del pensador més incitador i bellugadís de la història contemporània. Les fabuloses converses, punyents i directes, treuen a la llum el fons moral, ètic i filosòfic de Sartre i el seu entorn magnètic, amb tots els errors, cegueses i les naturals contradiccions, de vegades inimaginables, d'aquesta ment filosòfica-literària comple-

CONVERSACIONES CON SARTRE

JOHN GERASSI
TRAD. PALMIRA FEIXAS
SEXTO PISO
506 PÀG./26,90€

xa i brillant. Malgrat l'hostilitat i l'antipatia que Sartre pot generar desvetlla en aquestes entrevistes una simpatia indestructible. Les seves paraules desprenen una interioritat honesta, la sinceritat d'un home malalt de 67 anys que no s'amaga ni oculta res, acarant la seva pròpia història i personalitat, deixant-se portar per la seva formidable intel·ligència i per una memòria superb, tot desplegant els avatars d'una època tan convulsa com fascinant. El temes saltegen constantment. Hi podem trobar el dia a dia del pensador, els amors contingents, la infància, els amics, les discussions a l'entorn de la revolució, Cuba, Rússia, el col·laboracionisme francès, el camp de concentració, les diatribes contra De Gaulle, Malraux, Aragon, Merleau-Ponty..., Algèria, la disputa amb Camus, la revista *Les Temps Modernes*, la guerra de Corea, Palestina, l'acritud vers els EUA, la novel·lística, el teatre, les idees filosòfiques, les contradiccions personals, el comunisme, errors imperdonables, l'evolució del pensament, la incapacitat per escriure una ètica, el compromís, la implicació en la política, l'home d'acció...

No és el valor literari el més destacat d'aquest volum, sinó el seu valor testimonial i l'enorme interès que generen la figura i les idees sartrianes, el fet de comprovar com alguns dels seus vaticinis s'han acomplert inexorablement, l'humor magnífic i enjogassat que desprèn l'home, i les enormes ganes d'explicar-se. En el fons és un llibre contra la imatge prejudicada del mateix Sartre, un tribut als amics i el reconeixement savi d'una culpa històrica. Però, en especial, un homenatge a la intel·ligència i a la filosofia que, en última instància, potser explica una cosa fonamental: per què un burgès com Sartre que mai ha sofert pel fet de ser-ho, i que mai s'ha rebel·lat contra res ni ningú, es converteix en un revolucionari? En paraules seves: "Si un home pensa i escriu honestament acaba sent un revolucionari". On és avui aquesta honestedat cultivada? ♦♦

ELS CLÀSSICS

Fugir de la multitud

JORDI NOPCA

Després de traduir *De la brevetat de la vida* (1924), *De la ira* (1924), *Consolacions* (1925) i *Diàlegs a Serè* (1926), tots per a la Bernat Metge, Carles Cardó i Sanjoan (1884-1958) va encarregar-se de *Lletres a Lucili* (1928), un altre dels textos imprescindibles de Sèneca (4 aC-65 dC), representant el lustre de l'estoïcisme tardà. "Ja sabem que Sèneca no era un muntador de sistemes, ni un enllaminat per la voluptat del pensament ocios -escriu Cardó al pròleg-, ans bé un moralista que amava la direcció concreta dels esperits, i que, per tant, sotmetia la filosofia estoica a aquelles mitigacions exigides per la realitat de la vida moral dels homes, que la feien coincidir inesperadament amb altres escoles ideològicament allunyadíssimes".

Allà on Sèneca se sent més còmode, reconeix Cardó, és amb el gènere epistolar, "pràctic, desencongit, quiti de tot compromís d'altura". Les 124 cartes adreçades a Lucili durant els últims anys de la seva vida -el present volum conté les 52 primeres- donen consells sobre la tria dels amics, el temor de la mort, la fugida necessària de la turba ("El tracte de la multitud és perjudicial"), el coratge del savi, la utilitat del recés i la inconstància dels homes: "Alguns estalvien a casa, però fora s'eixamplen amb tota ostentació, viciosa desigualtat, símptoma d'una ànima vacil·lant, que encara no ha trobat el seu tenor de vida". ♦♦

LLETRES A LUCILI
SÈNECA
TRAD. DE CARLES CARDÓ
FUNDACIÓ BERNAT METGE
128 PÀG./9,95€
(DIUMENGE, AMBLARA)

L'APARADOR

J.N.

FICCIÓ

La filla de...
STELLA GIBBONS
Trad. Víctor Obiols
Impedimenta

Quan l'any 2010 es van començar a vendre desenes de milers d'exemplars de la traducció castellana de *La hija de Robert Poste*, l'editor Enrique Redel es va atrevir a publicar la novel·la en català. Víctor Obiols s'ha encarregat de la traducció -meticulosa i altament rítmica-, la primera que l'editorial madrilenya presenta en la nostra llengua d'un dels clàssics de la literatura còmica anglesa del segle XX. Enginyosa. Irreverent. I addictiva.

L'home que calculava
MALBA TAHAN
La Magrana

NO-FICCIÓ

Camuflat sota el pseudònim de Malba Tahan, Júlio César de Mello i Souza va publicar l'any 1949 *L'home que calculava*, un llibre de divulgació que tenia com a finalitat última popularitzar les matemàtiques. Explicat com si fos una antiga rondalla àrab, *L'home que calculava* presenta un personatge que s'enfronta a un nombre considerable de reptes en un Iraq habitat per califes, xeics i visirs. Un llibre fascinant, àgil i fins i tot divertit.

Darth Paper contraataca
TOM ANGLEBERGER
Estrella Polar

INFANTIL

Després de *L'estrany cas de l'origami Yoda* (Estrella Polar, 2011), Tom Angleberger recorre una vegada més a la saga galàctica de George Lucas a *Darth Paper contraataca*, un llibre que a partir de noms familiars -i lleugerament distorsionats- planteja una novel·la ambientada a l'escola McQuarrie i amaniada d'il·lustracions i tota classe de llaminadures visuals. Darth Paper és un titella malvat que vol destronar el venerable Yoda d'origami...